

Arbeidsmarknaðar-pensión nú veruleiki

— men stór ónøgd við at arbeidsgevararnir skulu hava avgerandi ávirkan á, hvat pensiónspengarnir kunnu brúkast til — ein politisk samtykt arbeidsmarknaðarskipan hevði verið besta og mest rættvísa loysnin, verður sagt í viðmerkingunum til nýggju avtaluna í ídnaðinum.

Í farnu viku varð avtala gjørd á tí privata arbeidsmarknaðinum millum partarnar innan ídnaðin. Avtalan fevnir um 150.000 lønmóttakararnar. Tað nýggja við avtaluni er, at hesir lønmóttakararnir nú eisini hava tryggjað sær eina arbeidsmarknaðarpensión, sum bæði teir sjálvir og arbeidsgevararnir skulu gjalda til. Avtalað er at skipat skal eitt pensiónstryggingarfelag, har arbeidsgevarar og lønmóttakarar hava eins nógvar limir í nevndini, men umboðið hjá lønmóttakarunum er formaður og hevur harvið avgerandi atkvøðuna. Men í øllum avgerandi spurningum, eitt nú um fløguvirksemi, skal semja vera millum partarnar. T.v.s. at arbeidsgevararnir kunnu leggja veto móti avgerðum, sum lønmóttakararnir ynskja at taka og sum snúgva seg um teirra egna pengar.

Hetta hevur fingið nógva fakfeløg at mótmæla avtaluni, sum CO-Metal hevur gjørt við arbeidsgevararnar í ídnaðinum. Víst verður á, at henda pensiónsavtalan broytir mannagongdina við øðrum líknandi pensiónsavtalum og ger bert stóðuna hjá lønmóttakarunum verri.

— Hetta er ein dálkur í ryggini á tí demokratiskum menningini á pensiónskinum, sigur formaðurin í

fakfelagnum hjá akademikarunum. Hann visir á, at henda avtalan er í stríð við tað, sum LO hevur lagt upp til á økinum. Hann heldur, at tað tryggingarprinsippið, sum lagt verður upp til í avtaluni, heilt gongur ímóti teimum solidariskum grundsetningunum í arbeidsmarknaðarpensiónini.

Heldur ikki forkvinnan í Dansk Sygeplejeråd er serliga fegin um avtaluna. Hon visir á, at tað higartil hevur verið semja millum fakfelögin at miðast skal móti eini pensiónsskipan, sum byggir á «tværgående pensionskassen», sum tryggja, at lønmóttakarar fær ávirkan á, hvat hansara egna pengar skulu brúkast til. — Avtalan, sum her er gjørd, byggir á eina heilt aðra skipan og fevnir um grundleggjandi skeivleikar, sigur Kirsten Stailknecht í Dansk Sygeplejeråd.

Eisini í LO er ónøgdin stór við umrøddu avtalu og enn er ikki vist, at tað slepst undan eini kreppu á arbeidsmarknaðinum. Formaðurin í SID, Hardy Hansen, sigur við danskt bløð, at enn er langt á mál, tí arbeidsgevararnir hava vist seg at vera sera trekir. Møguleiki er fyri einum verkfalli longu um tvær vikur, kemur semingsmaðurin ikki til eitt úrslit.

Hóast hann mælir limunum sínum til at atkvøða

fyri semjuni, sum er gjørd millum partarnar í ídnaðinum, so er hann sera vónsvikin av semjuni.

— Hatta var helst tað mesta, sum kundi fást hesa ferð, men eg hevði vónað, at tað var LO-pensiónsskipanin, sum varð gjøgnumførd. Í komandi samráðingunum fara vit at royna at betra pensiónsskipanina fyri restina av arbeidsmarknaðinum, sigur Hardy Hansen.

Hann heldur, at teir høvdu kunnað fingið eina betri avtalu, um samráðingar høvdu verið millum LO og DA. Fleiri onnur fakfeløg eru vónsvikin av nýggju pensiónsskipanini hjá CO-Metal. — Har eru hend fleiri framtig, men arbeidsgevararnir hava einki at gera við pengarnar hjá løntakarunum, sigur formaðurin í fakfelagnum hjá snikkarum og timburmonnum, Bent Larsen. Honum hevði dámt betur, at tað var ein politisk avgerð, sum setti skjótil á eina arbeidsmarknaðarpensión.

Formaðurin fyri múrararnar, Bendt Jensen, er eisini ónøgdur við umrøddu avtalu. Hann heldur ikki, at limirnir eiga at góðtaka hana. — Arbeidsgevararnir skulu ikki hava vetorætt í iløgumálum, og eg fari at royna alt eg kann, soleiðis at vit fáa eitt betri úrslit, sigur hann og visir á, at tað ringasta við eini slikari vánaligari pensiónsavtalu er, at ómøguligt verður at broyta hana aftur.

Men ikki øll fakfeløg halda avtaluna vera so ringa. HK heldur, at hon er til at liva við. — Høvdu vit ikki fingið hesa pensiónina við nú, so varð úrslitið, at gjørdar vóru firma-avtalur, og tá hevði verið enn torførari at fingið arbeidsmarknaðarpensiónina seinni, sigur Jens Pors í HK.

Samráðingar millum hini felögin á arbeids-

marknaðinum halda nú fram. Óvist er hvussu fer at gangast teimum at fáa eina øðrvísi pensiónsskipan enns starvsfelagar teirra í CO-Metal. Men avtalan fevnir so eisini um lønarvektur komandi tvey árin uppá millum 5 og 8%.

Kjakið um arbeidsmarknaðarpensiónina hevur nú av álvara tikið seg upp í donsku fjølmiðlunum, og tað eru tey, sum halda, at vandi er fyri, at tað í síðsta enda fara at verða nøkur, sum standa eftir við ongari pensiónsskipan, tí hon fevnir ikki um tey, eitt nú tey arbeidsleysu. Hesi hava tí bert tað rættliga avmarkaðu fólkapensiónina at siggja fram til. Varð málið um arbeidsmarknaðarpensión fram politiskt, so fevndi tað um allar borgarar í samfelagnum, og tá hevði hon verið mest rættvis, siga summir eygleiðarar.

Ein av spurningunum, sum hava tikið seg upp í kjalarvørrinum á kjakinum um pensión á arbeidsmarknaðinum, er lagnan hjá fólkapensiónini. Tað eru teir sum halda, at hon fer at minka í framtíðini, um somu tíð sum allar pensiónsskipanirnar koma í gildi á arbeidsmarknaðinum. Men hesum hevur javnaðarflokkurin vist aftur og hevur sagt, at pensiónsavtalurnar skulu ikki gera vanlugu fólkapensiónina verri.

Fyrirverandi amerikanskur lögmaðaráðharri:

Álopini á Irak krígsbrotsgerðir

Fyrirverandi amerikanski lögmaðaráðharri Ramsey Clark ákærði í vikuni USA fyri krígsbrotsgerðir móti Irak. Sambært Clark hava loftálopini á Irak dripið hópinn av sivilum.

Clark, sum júst hevur verið á vitjan í Irak fyri at siggja oyðileggjandarnar har eftir bumbaálopini nú í ein mánað, hevði tíðindafund í New York mánaðagin.

Clark endurgav leiðaran í irakiska hjálparfelagsskapinum Reyði Hálmáni, dr. Ibrahim Noori, fyri at hava sagt, at loftálopini higartil hava dripið millum 6000 og 7000 sivilfólk.

— Hetta er eitt álop á irakiska fólkið og tess búskapi, segði Clark í frágreiðing síni frá vitjanini. Samgustur hjá irakisku myndugleikum varð hann fluttur til fleiri partar av landinum, eitt nú til býin Basra, har teir størstu skaðarnir eru.

Clark sigur, at hetta er brot á Haagkonventionina, móti Nürnberg.

berg. — Hetta eru krígsbrotsgerðir og einki minni, sigur hann.

Ramsey Clark var lögmaðaráðharri undir Lyndon B. Johnson, men for sjálvur frá sum mótmæli móti Vietnamkrignum.

Á tíðindafundinum segði hann, at hann var farin til Irak av sínum eitingum fyri at kanna tíðindini um teir stóru skaðarnar á sivil íbúðumráði í Irak. Irakisku myndugleikarnir vóru sera fúsir at samarbeiða, segði hann.

— Hesi bumbaálopini stríða móti fólkarættinum, og tey raka ikki bara hernaðarlig mál.

Clark visir á, at jättanin til amerikonsku stríðsmegina er fyra ferðir so stór sum bruttotjóðarframleiðslan hjá Irak.

— Hvat skal hetta til, at visa okkara styrki og háteknologi móti einum fátækum landi í triðja heiminum, spurdi ein sera vreiður og uppstúrt Ramsey Clarke.

Sýrialand vil viðurkenna Ísrael

Stórt diplomatiskt virksemi fer fram, um somu tíð sum kriggjir í Golfinum. Hetta virksemið snýr seg ikki bara um at finna eina loysn á kreppuni, sum nú valdar, men eisini at finna útvegir fyri varandi friði í øllum økinum.

Í hesum sambandi hevur týski uttanríkisráðharri Dietrich Genscher júst vitjað í Sýrialandi, har hann hittir sýrialendska forsetan Hafez al-Azad.

Teir báðir viðgjørdur spentu stóðuna í Miðeystri og eisini stóðuna hjá Ísrael og palestinarum.

Týski ráðharrin hevur sagt tíðindamonnum, at Sýrialand er sinnað at viðurkenna Ísrael, um so er at palestinarar fáa sitt egna land í økinum og um Ísrael letur aftur tey hersettu økini, teirra millum eisini øki, sum landið tók frá Sýrialandi eftir seinasta Miðeysturkriggi.

Almennur fyrilestur

Elíaskirkjan - Vesterbrotorv
Vesterbrogade 49

Almennur fyrilestur verður í Føroyahúsinum, Vesterbrogade 18, mánakvöldið 25. februar 1991, kl. 20.00, við Flemming Kofod Svendsen, fólkatingsmanni, um kristindóm og politikk. Samrøða og kaffi. Nærri á tlf. 31-611772 og 31-951585.

Bókhald
Roknskap
Grannskoðan
Fígglar-
spurningar o.s.

BEHGRA

Bókhalds- og roknskaparvirki
Á Teigi 8
FR-100 Tórshavn
Tlf. 19470 Telefax 19830